

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Циклова комісія обліково-фінансових дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТНА СИСТЕМА»

освітньо-професійна програма *Облік і оподаткування*

спеціальність *D1 Облік і оподаткування*

галузь знань *D Бізнес, адміністрування та право*

освітньо-професійний ступінь *фаховий молодший бакалавр*

циклова комісія обліково-фінансових дисциплін

Розробник:

Наталія ТИХОНЕНКО, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст»

Керівник освітньо-професійної програми Облік і оподаткування:

Наталія СЛЄПЦОВА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Лубни 2026 р.

2. Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Бюджетна система
Назва структурного підрозділу	Циклова комісія обліково-фінансових дисциплін
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Наталія ТИХОНЕНКО, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст» Контакти: кабінет № 23, e-mail: gladunnatali22@gmail.com
Ступінь фахової передвищої освіти	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	D1 Облік і оподаткування
Передумови для навчання	Передумовою для вивчення дисципліни є базові знання з економічної теорії, фінансів, грошового обігу та кредиту, а також розуміння основ функціонування держави й економіки.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення сутності бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство, розуміння особливостей організації і функціонування бюджетної системи, формування і реалізації бюджетної політики, управління бюджетними ресурсами та набуття вмінь використовувати одержані знання для обґрунтування управлінських рішень у сфері державних фінансів.

Основні завдання дисципліни:

- розглянути теоретичні засади функціонування бюджету держави, формування і використання бюджетних ресурсів;
- засвоїти основи бюджетного устрою, організації бюджетної системи, її складу, структури та принципів побудови;
- сформулювати знання щодо видів і джерел формування доходів бюджетів та видів і напрямів здійснення бюджетних видатків, фінансування та кредитування бюджету;
- оволодіти методикою визначення обсягів бюджетних видатків на реалізацію державою її функцій;
- вивчити засади організації міжбюджетних відносин та методів бюджетного регулювання;
- сформулювати знання з обслуговування і погашення боргових зобов'язань держави та місцевих органів влади за допомогою бюджетних коштів;

- освоїти порядок складання, розгляду, затвердження і виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів;
- ознайомитися з порядком планування і здійснення видатків на розвиток економіки, соціально-культурні заходи, управління і оборону;
- вивчити порядок здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства.

4. Результати навчання (компетентності випускника)

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	усього	Денна форма у тому числі			
		лекції	практичні	семінарські	самостійна робота
Модуль 1					
Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави	4	2			4
Тема 2. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	4	2	2		6
Тема 3. Склад і структура доходів Державного бюджету України	10	4	2		6
Тема 4. Склад і структура видатків Державного бюджету України	12	4	2	2	6
Модуль 2					
Тема 5. Фінансування Державного бюджету України	8	4	2		6
Тема 6. Обслуговування боргових зобов'язань Державного бюджету України	4	2			6
Тема 7. Надходження та витрати місцевих бюджетів України	12	4	4		6
Тема 8. Міжбюджетні відносини та система міжбюджетних трансфертів	8	2	4	2	6
Разом	90	24	16	4	46

6. Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год (кредитів ЄКТС 3)

Кількість модулів: 2

Форма семестрового контролю: залік

7. Оцінювання результатів навчання

Оцінка за 4 – бальною шкалою	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	Здобувач виявляє особливі творчі здібності з дисципліни; знає економічні категорії та закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами; знає і розуміє теоретичні основи та принципи функціонування бюджетної системи; без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, досконало виконує поставлені завдання, дотримуючись вимог законодавства, що регулюють бюджетний процес; здатний застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку в бюджетних установах; вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили з дисципліни.
4 (добре)	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу з дисципліни, застосовує його на практиці, знає і розуміє теоретичні основи та принципи функціонування бюджетної системи; здатний застосовувати принципи, методи і процедури бухгалтерського обліку в бюджетних установах, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок.
3 (задовільно)	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу з дисципліни, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал та використовувати нормативно-правові документи, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
2 (незадовільно)	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що становлять незначну частину навчального матеріалу з дисципліни.

8. Політика курсу навчальної дисципліни

8.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політику щодо академічної доброчесності регламентує Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету».

Дотримання принципу академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти при опануванні навчальної дисципліни передбачає: самостійне виконання завдань поточного, модульного та підсумкового контролю; добросовісна та коректна робота із джерелами інформації, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права.

8.2. Комунікаційна політика

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати електронну пошту та на випадок проведення занять у дистанційному режимі обліковий запис в спеціалізованому хмарному середовищі.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації: електронну пошту, месенджери, чати, відеоконференції тощо.

8.3. Політика щодо відвідування занять

Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані відвідувати всі види навчальних занять, що передбачені навчальним планом, відповідно до розкладу занять.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту групи. При не явці на заняття через поважні причини, не пізніше трьох днів після виходу на заняття подати підтверджуючі документи куратору групи.

Кожне пропущене без поважної причини заняття відпрацьовується здобувачем фахової передвищої освіти на оцінку у формі усної співбесіди, письмової роботи тощо. Пропущена тема вивчається студентом самостійно.

8.4. Політика щодо перескладання

Перездача модульних оцінок на підвищення не дозволяється (за винятком незадовільних оцінок).

Здобувач фахової передвищої освіти, який одержав незадовільну семестрову оцінку, може ліквідувати академічну заборгованість за погодженням із завідувачем відділення до початку наступного за сесією семестру згідно з розкладом ліквідації заборгованості в терміни, визначені заступником директора з навчальної роботи.

При ліквідації академічної заборгованості допускається перескладання заліку не більше двох разів: перший раз викладачу, другий – комісії, до складу якої входить заступник директора з навчальної роботи, голова циклової комісії (за якою закріплена дана дисципліна) та викладач.

9. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Бюджетна система: підручник/ за ред. д. е. н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР// Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>
4. Наказ Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 «Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0419-12>
5. Наказ Міністерства фінансів України від 12.02.2016 № 54 «Про затвердження Положення про рух коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0330-16>
6. Наказ Міністерства фінансів України від 13.07.2016 № 606 «Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1069-16>
7. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11/sp:side#Text>
8. Наказ Міністерства фінансів України від 18.07.2016 № 621 «Про затвердження Порядку взаємодії органів Державної казначейської служби України та органів Державної фіскальної служби України в процесі виконання державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1115-16>
9. Наказ Міністерства фінансів України від 21.07.2014 № 770 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування небюджетних рахунків клієнтів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0928-14>
10. Наказ Міністерства фінансів України від 21.10.2013 № 885 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13#Text>
11. Наказ Міністерства фінансів України від 22.06.2012 № 758 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття рахунків у національній валюті в органах Державної казначейської служби України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1206-12>
12. Наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2012 № 1691 «Про затвердження Порядку формування Єдиного реєстру розпорядників бюджетних

коштів та одержувачів бюджетних коштів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0033-12>

13. Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>

14. Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>

15. Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13>

16. Наказ Міністерства фінансів України від 29.01.2013 № 43 «Про затвердження Порядку казначейського обслуговування доходів та інших надходжень державного бюджету» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-13>

17. Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 № 1219 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16>

18. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI, зі змінами і доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

19. Положення про Державне казначейську службу України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-п#Text>

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002р. № 228 “Про затвердження Порядку складання, розгляду та затвердження, та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п#Text>

21. Про Державний бюджет України на 2025 рік: Закон України від 19.11.2024 р. № 4059-IX, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://www.treasury.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Рахункової палати України URL: <http://www.ac-rada.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Фінансовий гід. URL: <https://finguide.com.ua/>
9. Фінансовий портал. URL: <https://finance.ua>